

Motion till riksdagen 2020/21:746

av **Helén Pettersson (S)**

Det allmänna uppdraget i viltförvaltningen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa det allmänna uppdraget och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Jakt och viltvård utgör en viktig del av många människors vardag. Både för jägare och naturintresserade är möjligheten att jaga, spåra eller kanske fotografera vilt i den svenska naturen viktig.

Jakten och viltvården är i Sverige till stora delar en framgångssaga. Fler från socio-ekonomiskt svaga grupper kan delta i jakt här, viltstammarna växer och nu har även de förut hotade rovdjuren gynnsam bevarandestatus.

Jakt är en tradition att bevara, samtidigt som kopplingen till fritids- och turistnäringen erbjuder stora utvecklingsmöjligheter. Jakt och viltvård har också stor betydelse för besöksnäringen och sysselsättningen på landsbygden. Jag vill att Sverige även fortsättningsvis ska vara ett föregångsland när det gäller att förvalta våra naturresurser och de vilda djuren.

Vilt är en begränsad och gemensam resurs. Om vi förvaltar vårt vilt på ett bra sätt, med balans mellan tillgång och avskjutning, kommer vi också att få vilda djur som mår bra. Tillgången på vilt påverkas av det lokala jaktuttaget men även av vad som händer utanför Sveriges gränser, som till exempel globala miljöförändringar. Detta betyder att förvaltningen på lokalnivå är kopplad till flera andra nivåer: regionalt, nationellt, europeiskt och globalt, något som vi också måste beakta. Svenska Jägareförbundet innehar ett allmänt uppdrag som varit viktigt för att göra jakten till den folkrörelse den är i dag. Uppdraget går tillbaka till 1938 och har sedan dess beslutats om av riksdagen 1951 och senast år 2000.

Innehållet i dagens uppdrag är av riksdag och regering sammanfattat i ett ansvar för att leda delar av den praktiska jakten och viltvården. I uppdraget ingår bland annat ett övergripande ansvar för att driva och utveckla den yrkesmässiga utbildningen på jaktens

område, tillhandahållande av rådgivning vid skydds jakt och andra skadeförebyggande åtgärder, insatser för ökad säkerhet vid jakt, samordning av älgförvaltningen och dokumentation om vilttillgång och avskjutningsstatistik.

Uppdraget innebär också att Svenska Jägareförbundet ska tillhandahålla objektiv och lättillgänglig sakkunskap om jakt- och viltvårdsfrågor samt viss viltforskning.

Redan från starten var ett av syftena att med välutbildad personal, med spridning över hela landet, föra ut kunskap och förbättra jaktlig samverkan.

Svenska Jägareförbundet är ingen myndighet. Detta faktum framgår av de utredningar som gjorts genom åren, till exempel SOU 1997:91 om jaktens villkor, men även i den särskilda precisering av det allmänna uppdraget som regeringens utredare Madeleine Emmervall presenterade 2004. Svenska Jägareförbundet har heller inga möjligheter att fatta bindande beslut annat än inom och för den egna organisationen.

Sveriges jägare betalar sedan 1938 en årlig avgift, den så kallade jaktkortsavgiften. Avgifterna utgör viltvårdsfonden som förvaltas av Kammarkollegiet, men det är regeringen som beslutar om hur medlen i fonden ska disponeras. Ur denna fond erhåller Svenska Jägareförbundet, men även andra organisationer, medel till sin verksamhet. Naturvårdsverket får en betydande del av medlen, som till största delen används för att stödja viltforskning. Tillsammans med utskicket för betalning av jaktkortet redovisas också hur fondens pengar fördelas, vilket är viktigt för betalningsviljan. Bidraget till Svenska Jägareförbundet har av Statskontoret konstaterats vara ett allmänt verksamhetsbidrag av samma typ som andra frivilligorganisationer erhåller, fast då av skattemedel.

Genom det allmänna uppdraget har man lyckats koppla ihop en folkrörelse med den statliga viltförvaltningen. Verksamheten har i över 80 år framgångsrikt byggts upp på ett sätt som vi ur ett internationellt perspektiv kan vara mer än stolta över.

Jakt är ett viktigt exempel på hållbart brukande av den biologiska mångfalden, och traditionella jaktmetoder är också en viktig del av vår kulturhistoria. Därmed faller jakten och viltförvaltningen på flera sätt under konventionen om biologisk mångfald. Viltförvaltningen är samtidigt kanske det enda området i samhället där det finns en formaliserad struktur (älgförvaltningsgrupper, viltförvaltningsdelegationer) där olika aktörer finner avvägningar mellan olika ekosystemtjänster.

Jägarna är därmed viktiga aktörer inom miljömålsarbetet, samtidigt som viltförvaltningen kan fungera vägledande inför en bredare övergång mot fokus på ekosystemtjänster i samhället. Viltvård handlar om att se till så att våra värdefulla viltbestånd bevaras och nyttjas på ett sätt som är långsiktigt hållbart, på liknande sätt som vår skog och fisken i våra sjöar och hav.

Det är helt nödvändigt att förvaltningen ska ske med hänsyn till både allmänna och enskilda intressen så att de viltarter som genom naturlig utbredning förekommer i vårt långa land kan utvecklas i livskraftiga bestånd.

Nyttjandet av viltet i alla dess former ska ske efter högt ställda krav på etik, och vid jakt ska principen vara att fällt vilt i möjligaste mån skall tillvaratas och användas.

Under senare år har det från myndigheter och vissa miljöorganisationer framförts krav på att skrota det allmänna uppdraget och istället ge Naturvårdsverket i uppdrag att upphandla det som i dag framgångsrikt bedrivs ideellt inom det allmänna uppdraget. På senare tid har även frågan diskuterats på EU-nivå. Vi behöver slå vakt om vår svenska modell och vara mycket tydliga med att det allmänna uppdraget inte faller inom ramen för verksamhet som omfattas av lagen om offentlig upphandling.

Allt annat vore förödande inte minst ur folkbildnings- och folkrörelseperspektiv; det går helt enkelt inte att upphandla en folkrörelse. Vår framgångsrika svenska viltförvaltning bygger sedan över 80 år tillbaka på människors delaktighet, och det ska vi fortsätta att värna och vara stolta över.

Helén Pettersson (S)